

Generaldirektoratet for
Post- og Telegrafvæsenet
Tietgensgade 37, 2.
1530 København V

1 SEP. 1992

4. k.
1992/1330-3
NN/

I skrivelse af 19. december 1991 (4. afd., j.nr. 91.6120-10) har Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet fremsat en række bemærkninger til Indenrigsministeriets udtalelse af 30. januar 1991 til Jægerspris Kommune vedrørende en sag om udbetaling af diæter til medlemmer af lokalradionævn.

Det fremgik af denne sag, at Jægerspris Kommune havde anmodet Indenrigsministeriet om en udtalelse om, hvorvidt der kunne eller skulle udbetales diæter til de medlemmer af lokalradionævnet for Jægerspris og Skibby Kommuner, der var valgt af foreninger og organisationer i de to kommuner. Kommunen henviste i den forbindelse til, at medlemmerne fra foreningerne og organisationerne blev valgt ved et møde fælles for de to kommuner, hvor man i enighed havde opstillet det antal kandidater og stedfortrædere, der skulle vælges.

Indenrigsministeriet udtalte i brevet af 30. januar 1991 følgende til Jægerspris Kommune:

"Det fremgår af § 15 e, stk. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, at kommunalbestyrelsen skal nedsætte et lokalt radionævn. Flere kommunalbestyrelser kan nedsætte et fællesnævn. § 15 e, stk. 2, 3. pkt., og følgende lyder således:

"Et mindretal vælges direkte af kommunalbestyrelsen. De øvrige medlemmer vælges efter følgende regler:
Kommunalbestyrelsen indkalder med mindst 14 dages varsel til et møde med deltagelse af lokale foreninger og organisationer, der udvælges efter kommunalbestyrelsens skøn.
Opnås der på mødet enighed om valget af de øvrige medlemmer

til nævnet, anses de pågældende for valgt. Opnås der ikke enighed, vælger kommunalbestyrelsen medlemmerne efter indhentet udtalelse fra de pågældende foreninger og organisationer....."

Det fremgår af Generaldirektoratet for P&T's vejledning af 17. november 1989, pkt. 4, om diæter til nævnsmedlemmer:

"Efter § 16, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse vil kommunerne kunne yde diæter for deltagelse i nævnets møder til de medlemmer, der er valgt af kommunalbestyrelsen, herunder dem, der er valgt efter indhentet udtalelse fra foreningerne."

Det fremgår af § 16, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 31 af 22. januar 1990, at der kan ydes diæter for andre kommunale hverv, der udføres efter valg af kommunalbestyrelsen.

Som kommunalt hverv anses som udgangspunkt ethvert hverv, hvortil den pågældende vælges af kommunalbestyrelsen eller kommunens beboere. Der henvises til betænkning nr. 1027/1984 om kommunale diæter og vederlag, side 47.

En forudsætning for, at hvervet berettiger til diæter efter lovens § 16, stk. 3, er imidlertid, at kommunalbestyrelsen har en reel valgmulighed ved udpegningen. Hvis kommunalbestyrelsen er bundet af indstillinger fra organisationer og foreninger, er hvervet ikke diætgivende. Indenrigsministeriet har endvidere tilkendegivet, at dette også gælder, hvor kommunalbestyrelsen kun varetager en opmandsfunktion i tilfælde af uenighed mellem de indstillende foreninger.

Der er således ikke hjemmel til udbetaling af diæter til de 7 medlemmer valgt af foreninger og organisationer i de to kommuner, uanset om de pågældende er valgt ved enighed på et fællesmøde eller af kommunalbestyrelserne."

Indenrigsministeriet sendte kopi af skrivelsen til Generaldirektoratet for P&T og henledte i den forbindelse opmærksomheden på, at pkt. 4 i Generaldirektoratet for P&T's vejledning af 17. november 1989 ikke var i overensstemmelse med Indenrigsministeriets fortolkning af § 16, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Generaldirektoratet har i skrivelsen til Indenrigsministeriet anført, at det i tilfælde af uenighed mellem foreningerne og organisationerne på det valgmøde, som afholdes efter § 15 e, stk. 2, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, efter Generaldirektoratets opfattelse må bero på kommunalbestyrelsens egen beslutning, om udtalelsen fra valgmødet skal være bindende for

kommunalbestyrelsens udpegning af medlemmer, dvs. at kommunalbestyrelsen principielt står frit.

Generaldirektoratet har endvidere oplyst, at pkt. 4 i den omtalte vejledning af 17. november 1989 bygger på tidligere udtalelser fra Indenrigsministeriet vedrørende udbetaling af diæter til medlemmer af lokalradionævn. Generaldirektoratet har i den forbindelse henvist til 2 tidligere skrivelser .

I den ene skrivelse (Indenrigsministeriets skrivelse af 28. april 1987 til Langebæk Byråd og Ministeriet for Kulturelle Anliggender) udtalte ministeriet bl.a., at "efter Indenrigsministeriets opfattelse kan der således ydes diæter til de medlemmer af det lokale radionævn, der direkte vælges af kommunalbestyrelsen, og til de medlemmer, der vælges af kommunalbestyrelsen efter indhentet udtalelse fra foreninger og organisationer. Derimod giver den kommunale styrelseslov ikke hjemmel til udbetaling af mødediæter til de medlemmer af radionævnet, der på fællesmødet vælges af foreninger m.v. i enighed."

I den anden skrivelse (Indenrigsministeriets skrivelse af 9. november 1987 til Århus Kommune og Kultur- og Kommunikationsministeriet) udtalte ministeriet bl.a., at "diætudbetaling er kun udelukket i de tilfælde, hvor der ikke foreligger en reel valgmulighed for kommunalbestyrelsen, eller hvor den pågældende er valgt for at varetage interesserne for en bestemt organisation eller forening, dvs. når der er tale om direkte interesserepræsentation."

Ministeriet udtalte videre, at "efter Indenrigsministeriets opfattelse kan de 7 medlemmer af radionævnet, som byrådet har valgt på grundlag af indstillinger fra en række organisationer og foreninger, ikke anses som valgt med henblik på at varetage interesserne for bestemte organisationer m.v. Indenrigsministeriet finder derfor, at der vil kunne udbetales diæter til samtlige 13 medlemmer af radionævnet."

Indenrigsministeriet skal udtale følgende:

I henhold til § 16, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 483 af 21. juni 1991) kan der ydes diæter for varetagelsen af kommunale hverv, der udføres efter valg af kommunalbestyrelsen.

Som omtalt i skrivelsen af 30. januar 1991 til Jægerspris Kommune er det en forudsætning for at kunne udbetale diæter i henhold til denne bestemmelse, at kommunalbestyrelsen har en reel valgmulighed ved udpegningen.

I tilfælde, hvor udpegningskompetencen som udgangspunkt ligger hos andre - foreninger og organisationer m.v. - og hvor kommunalbestyrelsen blot udøver en "opmandsfunktion", dvs. udpeger medlemmer til et organ, når organisationerne ikke kan blive enige om at udpege det relevante antal medlemmer, betragtes hvervet ikke som udført efter valg af kommunalbestyrelsen.

I tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen skal vælge medlemmerne af et organ efter indstilling fra stedlige organisationer mv., må det efter Indenrigsministeriets opfattelse tillægges afgørende betydning, om kommunalbestyrelsen er bundet af en indstilling fra den pågældende organisation mv., således at kommunalbestyrelsen ikke har en reel valgmulighed ved udpegningen. Derimod skal overvejelser om, hvilke interesser nævnsmedlemmerne navnlig skal varetage, ikke spille nogen rolle for afgørelsen af diætspørgsmålet.

Ifølge § 15 e, stk. 2, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, ligger kompetencen til at udpege de medlemmer til lokalradionævnet, som skal være forenings- eller organisationsrepræsentanter, som udgangspunkt hos foreningerne og organisationerne selv, og kommunalbestyrelsen skal kun udpege de pågældende medlemmer efter indhentet udtalelse fra de pågældende foreninger og organisationer, hvis der ikke på mødet med disse kan opnås enighed om at udpege det relevante antal medlemmer.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse varetager kommunalbestyrelsen i en sådan situation alene en opmandsfunktion, og hvervet som lokalradionævnsmedlem betragtes derfor ikke som udført efter

valg af kommunalbestyrelsen. Som følge heraf er der ikke mulighed for at yde diæter med hjemmel i den kommunale styrelseslovs § 16, stk. 3.

Ministeriet skal dog samtidig bemærke, at det ovenfor anførte er udtryk for en ændret praksis i forhold til de to udtalelser fra 1987, som Generaldirektoratet har henvist til. Ændringen er sket på baggrund af principielle overvejelser i senere forelagte sager.

Når der ikke er mulighed for at yde diæter i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsens funktion anses som en opmandsfunktion, skyldes det, at det ikke forekommer rimeligt, at uenighed blandt foreninger og organisationer om udpegning af medlemmer til et organ skulle medføre, at de pågældende fik mulighed for at få diæter og dermed en bedre retsstilling end i de tilfælde, hvor der foreligger enighed i foreningerne og organisationerne om udpegnin-gen.

Ministeriet har endvidere fundet det rigtigst, at overvejelser om, hvilke interesser medlemmerne af et organ skal varetage, ikke længere bør spille nogen rolle for, om de pågældende medlemmer skal kunne modtage diæter, idet der langt fra altid er sikre holdepunkter i lovgivningen for en sådan interesseafvejning, hvorfor resultatet i de konkrete tilfælde kan give anledning til tvivl. Afgørende for, om der kan udbetales diæter i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen udpeger efter indstilling, er således alene, om kommunalbestyrelsen som ovenfor nævnt har en reel valgmulighed ved udpegnin-gen af de pågældende medlemmer.

Ved udpegning af medlemmer til lokalradionævnet er det imidlertid uden betydning, om kommunalbestyrelsen er frit stillet eller bundet af indstillinger fra organisationerne i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen skal udpege medlemmerne på grund af uenighed blandt organisationerne. Som tidligere nævnt varetager kommunalbestyrelsen i disse tilfælde alene en opmandsfunktion, og valget falder allerede af den grund uden for anvendelsesområdet for § 16, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Indenrigsministeriet må på denne baggrund fastholde, at pkt. 4 i Generaldirektoratets for P&T's vejledning af 17. november 1989 ikke er i overensstemmelse med ministeriets nuværende fortolkning af § 16, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Hvis Generaldirektoratet for P&T ønsker, at der skal være mulighed for at yde diæter til de medlemmer af lokalradionavnene, som enten vælges i enighed af foreningerne og organisationerne på valgmødet, eller som i tilfælde af uenighed vælges af kommunalbestyrelsen efter indhentet udtalelse, må der derfor efter Indenrigsministeriets opfattelse kræves en særskilt hjemmel hertil i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. Indenrigsministeriet vil i givet fald kunne bistå med formuleringen af en sådan hjemmel.

Den sene besvarelse beklages.

Med venlig hilsen

Helle Skjerbæk